

POSTANOWIENIE

Dnia 11 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa S. F.
przeciwko E. F. i M. F.o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 11 marca 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 18 marca 2015 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego co do przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powód wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które przedstawił w formie pytań: czy umowa, na mocy której strona upoważnia drugą do pobierania przyszłych świadczeń emerytalnych i zwalnia jednocześnie drugą stronę z obowiązku rozliczenia się z pobranych kwot jest umową darowizny w postaci zwolnienia z długu przyszłego? czy z mocy samej umowy darowizny w postaci zwolnienia z długu przyszłego, zawartej w formie ustnej, bez zastrzeżenia warunku lub terminu, dochodzi do spełnienia świadczenia, a tym samym do konwalidacji czynności prawnej? co stanowi „spełnienie przyrzeczonego świadczenia” w rozumieniu art. 890 § 1 zdanie 2 k.c. w przypadku zawarcia umowy darowizny o takiej treści, a mianowicie czy jest nim już samo zawarcie umowy (art. 510 § 1 k.c.), czy też powstanie w przyszłości długu w postaci obowiązku rozliczenia się, czy też konieczne jest dodatkowe oświadczenie darczyńcy wywołujące skutek rozporządzający?

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). W postanowieniu z 23 marca 2012 r., II PK 284/11 (nie publ.), Sąd Najwyższy wskazał, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonymi przepisami prawa materialnego lub procesowego, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wnioski o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skoro jednak skarga kasacyjna wnoszona jest w konkretnej sprawie, to zarówno charakter zgłoszonego w niej roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy byłby związany przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi

pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

W niniejszej sprawie Sądy *meriti* ustaliły, że zmarły syn powoda został przez niego upoważniony do odbierania należnych powodowi świadczeń emerytalnych, ale też do ich zachowania dla siebie i wydatkowania na zaspokojenie potrzeb rodziny. Umowa o takiej treści została przez Sądy zakwalifikowana jako umowa darowizny. W nauce i orzecznictwie nie ma wątpliwości co do tego, że świadczenie darczyńcy, o jakim mowa w art. 888 § 1 k.c. może mieć bardzo różną postać, stosownie do ustaleń stron; może być spełnione jednorazowo, okresowo, w sposób ciągły. Istotne jest, by spełnione zostało *causae donationis*, z majątku darczyńcy (obejmującego nie tylko rzeczy, ale i prawa majątkowe, w tym o charakterze przyszłym). Darowizna może być opatrzona poleceniem, w tym i takim, z którego jakąś korzyść ma odnieść darczyńca. Wszystkim tym cechom odpowiada stosunek prawny nawiązany przez powoda z jego zmarłym synem. Wprawdzie umowa między tymi osobami nie była zawarta w formie aktu notarialnego, ale obie jej strony wiedziały, w jakich terminach powodowi, do rąk syna działającego jako jego pełnomocnik, wypłacone zostaną kolejne świadczenia z ubezpieczenia społecznego, do których prawo już nabył. Przyzwolenie powoda na wypłacenie tych świadczeń do rąk pełnomocnika i zaniechanie żądania przekazania sobie kolejno pobieranych przez pełnomocnika świadczeń, było dostateczną manifestacją woli wykonania umowy darowizny, w kolejnych terminach wypłaty świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego. Nie było przeszkód, by strony umowy w ten sposób ułożyły łączący je stosunek prawny, a - co trzeba podkreślić - wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia ją w sposób dostateczny (art. 60 k.c.). Ustalenia dokonane w sprawie nie dają podstaw ku temu, by w umownych relacjach łączących powoda z synem poszukiwać konstrukcji prawnych, których rozważania oczekuje skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Powód powołał się także na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), wynikającą z naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzenia wyводу zmierzającego do jego wykazania. Oczywiście naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, nie publ.).

Skonfrontowanie uzasadnienia wyroku z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozawala stwierdzić, żeby skarga kasacyjna powoda była oczywiście uzasadniona, a więc już na pierwszy rzut oka i bez potrzeby przeprowadzania bardziej złożonych rozumowań (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 stycznia 2011 r., IV CSK 485/10, nie publ. oraz z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Zarzut sformułowany przez powoda odnosi się do sposobu umotywowania wyroku przez Sąd Apelacyjny, a nie ma wątpliwości co do tego, że uzasadnienie opracowane przez ten Sąd dostatecznie objaśnia okoliczności faktyczne i prawne, które zadecydowały o wyniku postępowania.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.

